

ELS REIS DE COLLSEROLA

LA SUPERPOBLACIÓ DE PORCS SENGLARS A SANT CUGAT DEL VALLÈS

Nil Carbó, Ismael Ben Alaya, Erik Guillén, Luca Koelma i Andrea Maldonado

Sempre hi ha hagut porcs senglars a Collserola, però, en els darrers anys, aquesta població s'ha disparat. Es calcula que, només a Catalunya, n'hi ha més de dos-cents mil exemplars, una xifra més que significant. Aquest gran nombre d'animals, evidentment, genera una gran quantitat d'incidents a totes les àrees urbanes boscoses o properes al bosc, com gran part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i s'han transformat en una de les causes més freqüents d'accident de trànsit o en el malson dels agricultors.

Quines són les **raons** d'aquesta superpoblació del porc senglar? Doncs és ben simple, la falta de **depredadors**. Avui en dia els senglars poden reproduir-se tant per la seva gran **capacitat en tenir cries** com per la falta d'animals que els cacin als boscos catalans. És clar, tots aquests porcs s'han d'alimentar i sovint el bosc no els dona suficient menjar, i és ben sabut que quan un animal té gana, perd la **por** i pot fer el que sigui per obtenir-ne. Amb els senglars passa el mateix, és per això que han perdut el temor als humans i a la ciutat, sovint

se'ls pot veure furgant els contenidors d'escombraries de la nostra ciutat buscant aliment o destrossant camps de cultiu. També cal mencionar activitats incíviques de certs visitants dels boscos que, de tant en tant, els donen menjar, sense saber que estan contribuint a fer el problema cada cop

Porcs senglars a un dels parcs de Sant Cugat.

més gran. En referència a aquest darrer punt, s'han iniciat campanyes de conscienciació de la població.

Ras i curt, els porcs senglars són els reis absoluts de Collserola.

PROBLEMÀTICA

El nombre de porcs senglars ha augmentat de manera desproporcionada respecte als recursos naturals i espais habitables per aquesta espècie, els quals, de fet, s'han anat reduint amb el temps.

Aquest trencament artificial de l'equilibri natural, és a dir, que no és causat per una autoregulació de l'ecosistema, comporta l'aparició dels problemes com:

- Els **accidents de trànsit** provocats per senglars s'ha incrementat un 47% en els últims 2 anys, sent aquest animal el causant d'un 43% d'accidents totals.
- Pel que fa a l'**agricultura**, els porcs destrossen camps de cultius obligant els pagesos a invertir grans quantitats de diners en mesures defensives que molts no es poden permetre. Conseqüentment, els animals ocasionen pèrdues de collites senceres fent inviable l'activitat agrícola.

- A **zones urbanes** provoquen danys en els parcs i jardins donant lloc a despeses públiques en reparacions.
- **Sanitàriament** representen un perill per a les persones que s'apropen per alimentar-los, tant pels possibles danys que poden causar com per les malalties i paràsits que poden transmetre.

Sistema de reg destrossat.

AFECTATS

Mitjançant una sèrie d'entrevistes, hem pogut recollir informació sobre els diferents punts de vista que trobem a la nostra ciutat. Hem entrevistat una parella d'agricultors (na Rocío i en David), així com un caçador (David Martínez) i un membre de la Plataforma

Animalista de Sant Cugat (Àlex Cuesta), que ens han mostrat la seva opinió i situació personal respecte aquest afer.

AGRICULTORS

Camps de cultiu a Can Barata.

La Rocío i en David són dos enginyers agrònoms amos d'una petita finca d'horticultura ecològica en Can Barata. Sabien que en iniciar la seva plantació

s'exposaven a la possible entrada del senglar dins el terreny per tal de cercar menjar. Així i tot, no imaginaven que, dos anys després de començar el

somni de les seves vides, aquestes criatures causessin la pèrdua de tres quartes parts del seu cultiu i que la seva explotació deixés de ser rendible. En veure aquests incidents, varen adaptar la seva finca a aquests animals, observant les rutes més freqüents que els porcs prenien i deixant uns passadissos dins el tancat elèctric, per tal que els senglars poguessin continuar amb els seus hàbits, sense molestar el cultiu.

Inicialment, les intrusions eren aïllades, però van incrementar-se durant l'estiu del 2021, quan els agricultors van augmentar la superfície de cultiu. Aquesta ampliació, sumada a la sequera d'aquells mesos, va fer que els senglars entressin a la finca a la recerca d'aliment, atrevint-se a creuar el tancat elèctric instal·lat pels agricultors.

“Si un senglar s'enfronta a una línia elèctrica és que té gana”

Veient les destrosses, els enginyers van contactar amb l'Ajuntament de Sant Cugat i, posteriorment, amb els agents rurals, per tal de solucionar la

dificultat. La seva finca es troba a la zona de caça de la Serra de Galliners, així que és possible dur a terme aquesta activitat i controlar la població de l'animal en aquella zona.

En el seu cas, la intrusió dels senglars ha suposat la pèrdua pràcticament total de la collita d'estiu i la suspensió indefinida del seu projecte de cultiu. Mesures com la instal·lació d'un tancat més elaborat no els era rendible així que l'única opció que contemplen és buscar una altra font d'ingressos.

“Aquí el gran problema no és el porc senglar, sinó l'ésser humà”

La Rocío defensa que, tot i que nosaltres busquem el remei, som la malaltia, perquè, al cap i a la fi, l'origen de la qüestió és humana. Ells consideren com a solucions factibles la caça i la castració química del senglar, les quals, tot i ser pràctiques violentes, ofereixen una solució real al problema. Ells reclamen més ajudes pel sector agrari per a incitar a la població a abandonar les grans ciutats i ajudar així la natura a reequilibrar-se.

CAÇADORS

En David Martínez, un caçador professional de senglars a Collserola, ens ha donat el seu punt de vista sobre la seva feina i la situació actual de la qüestió, a més d'explicar-nos com treballen.

Ell ens comenta que, tot i que Catalunya va ser un dels primers territoris a intentar esterilitzar certs espècimens, per tal de reduir la seva reproducció, aquesta està actualment descontrolada. La iniciativa no va funcionar, a causa de la gran capacitat reproductora de l'espècie.

Un porc senglar passejant.

En David contempla dues opcions per controlar la superpoblació del senglar. La primera, considerada impossible per ell, es basa a capturar els exemplars sobrants en una zona on hi hagi aquest problema i transportar-los a una altra regió, on n'hi hagi menys. No és viable, a causa de la gran dificultat per capturar-los i pel gran nombre d'exemplars que ja hi ha a Espanya. La

segona opció seria la caça, a la qual ell es dedica, una opció més ràpida i eficaç de reduir l'excés de població, a determinades àrees.

Un cop vistes les solucions, David va apuntar que sovint quan les pràctiques de caça no són possibles, els particulars contracten empreses, les quals capturen els porcs i els engabien, per a després llevar-los la vida. Ell defensa que, des d'una visió ètica, és més responsable la caça en espai obert, on l'animal té la possibilitat d'escapar. A més, afirma que aquesta pràctica no consisteix només en la mort de l'animal, sinó que hi ha molts mesos d'estudi de treball darrere d'una captura, degut a les capacitats olfactives i auditives dels porcs.

David ens va aclarir que ell es posiciona totalment en contra de la caça per diversió o per avorriment.

Ell ens explicà el funcionament de les batudes de caça. Aquestes es duen a terme en zones cinegètiques, on es pot caçar. Es realitza un estudi per tal de calcular el nombre de senglars que haurien d'estar a la zona i, amb el gestor rural i/o el biòleg s'organitza la cacera dels sobrants. Llavors, els caçadors són avisats de la situació i del tipus d'exemplars que poden caçar. Si no compleixen amb aquesta norma, els caçadors reben una gran multa.

Posteriorment, es truca a uns especialistes, la tasca dels quals és reunir als senglars en un cert indret, amb l'ajuda de gossos, per tal de reduir les possibilitats d'escapatòria de l'animal. Tot i que hi ha altres tipus de batudes que només desplacen els animals cap a una altra zona, sense executar-los.

També ens explicà un fet que passà al bosc del parc de Guadarrama (Madrid),

ANIMALISTES

L'Àlex Cuesta, membre de la Plataforma Animalista de Sant Cugat (PAS) que, en nom de l'organització, ens ha donat la seva opinió i visió del problema, així com les solucions que veuen més factibles des del punt de vista animalista.

La PAS està totalment en contra de la caça del senglar a Collserola, per motius ètics, no creuen que calgui matar l'animal, i per motius ambientals, el perjudici al medi ambient que la caça genera (metalls i residus que es deixen). Ells afirmen, amb dades a la mà, que la caça fa un efecte rebot, no redueix la població de porcs sinó que

quan uns animalistes van aturar la caça de cabres a la zona. La població de cabres, com que no va ser regulada, va augmentar, contagiant-se entre elles una malaltia (sarna) que acabà amb els exemplars d'aquella zona.

Va concloure que, al cap i a la fi, ell no és ningú per dir què és correcte o incorrecte i que la natura, per definició pròpia, és bruta, és sang i és mort, no podem fer-hi res, formem part d'ella.

l'incrementa. Com? Doncs perquè només es poden caçar els exemplars adults, i ben sovint es cacen les mares. En quedar-se les cries sense figura maternal, els porcs joves es dispersen a altres grups, amb gran activitat reproductiva. Tampoc coneixen la por, ja que aquests ensenyaments són feina de les mares. A més, la caça permet que es tallin camins i parcs públics, així que el ciutadà no hi pot accedir, tot i que aquests espais es mantenen amb els seus impostos.

Les solucions, indirectes i a llarg terme, que ells visualitzen són molt variades, depenent de cada cas.

- La **sensibilització de la població** seria la primera, enfocat, sobretot, a les escoles.
- **L'urbanisme**, un bon disseny de les ciutats. Per exemple, redissenyar les papereres que es poden bolcar, que els senglars han après a tombar, o les tanques de les propietats privades, per evitar intrusions de l'animal.
- **Bones pràctiques:** no deixar menjar de gos al jardí en una casa pròxima a una zona boscosa, que atrauria el senglar; no deixar la brossa fora

del contenidor, perquè el senglar després hi furga.

Un ciutadà donant menjar a un grup de senglars.

Afirmen també que les zones verdes humides, com el camp de golf de Sant Cugat, les rotondes o els parcs, són llocs on viuen cucs i altres insectes, un dels menjars preferits dels senglars. Així, els porcs se senten molt atrets per aquestes zones. A més, tots aquests incidents provoquen una despesa a l'Ajuntament, la qual es pot evitar. Ells proposen un altre tipus de vegetació que requereixi un consum menor d'aigua, així com un bon redisseny dels tancats.

La PAS també suggereix mesures immediates, que ja s'estan duent a terme, com la contracepció. Consisteix en una vacuna contraceptiva, la qual és anticonceptiva de manera temporal. Aquesta mesura té un cost molt més reduït que la cacera i té una alta efectivitat. D'aquesta manera, la població de senglars es redueix. Ells defensen aquesta pràctica com a solució directa.

CONCLUSIÓ

La problemàtica de la superpoblació dels senglars a Sant Cugat i, de manera generalitzada a Catalunya i a la península Ibèrica, és un prisma complex que, segons la cara des d'on es miri, presenta diverses sensibilitats: agricultors, caçadors o animalistes són tots ells part de la solució, però també part del problema.

Pels animalistes no té cabuda la caça dels senglars, però sí l'administració contínua, periòdica i generalitzada de contraceptius amb la finalitat de frenar el seu augment. Lamentablement, la conscienciació/educació ambiental no és suficient per reduir el nombre d'exemplars. Els agricultors ecològics contempen com a solució l'ocupació del medi natural de manera més homogènia, per poder ajudar a la natura i no saturar-la. Però, si els porcs senglars no es cacen i cada cop poden aconseguir l'aliment més fàcilment, la qüestió s'agreuja. Per últim, els caçadors, ells saben com acabar amb el problema des de l'arrel: amb un tret. No obstant això, aquesta solució es contraposa amb l'ètica actual i, possiblement, la caça acabarà per desaparèixer dels nostres boscos.

En definitiva, no existeix una solució única, transversal i que satisfaci les

diferents sensibilitats. Però si la solució està en mans d'algú, és en les de les diferents administracions implicades: la legislativa, redactant lleis que assegurin la coexistència de la fauna i sectors productius; l'autonòmica amb lleis que garanteixin la coexistència i ajudes als damnificats per la sobre població i finalment l'administració local. Cal més actuació!

Qualsevol de les solucions que es duguin a terme, ben segur que no comptarà amb el vistiplau dels altres sectors i pot arribar a ser impopularment o políticament incorrecte, però la inacció segur que és el pitjor de tots els remeis. Mentrestant, el senglar continuarà regnant a Collserola.

Una parella de senglars descansant dins un parc infantil.